

MINISTRI MÄÄRUS

Nr

**Nõuded balneoloogilistes protseduurides
kasutatavale looduslikule mudale ja turbale**

Määrus kehtestatakse rahvatervishoiu seaduse § 17 lõike 2 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse terviseohutuse tagamiseks nõuded balneoloogilistes protseduurides kasutatavale looduslikule meremudale, järvemudale (edaspidi koos *ravimuda*) ja turbale ning nende käitlemisele ja märgistamisele.

§ 2. Kohaldamisala

Määrusega kehtestatud nõudeid peavad järgima ravimuda ja -turba tootjad ning balneoloogilisi protseduure pakkuvad juriidilised isikud ja füüsilisest isikust ettevõtjad.

§ 3. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) balneoloogiline protseduur – ravimuda ja -turba välispidine kasutamine inimese kehapinnal enesetunde parandamise eesmärgil;
- 2) ravimuda või -turba tootja – tootja toote nõuetele vastavuse seaduse tähenduses. Isik, kes toodab ja turustab balneoloogilistes protseduurides kasutatavat ravimuda või -turvast;
- 3) meremuda, järvemuda ja turvast käsitatakse maapõueseaduse § 19 lõike 3, § 20 lõike 3 ja § 22 lõike 3 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse tähenduses;
- 4) turul kättesaadavaks tegemine – kättesaadavaks tegemine toote nõuetele vastavuse seaduse § 4 lõike 1 punkti 11 tähenduses.

§ 4. Nõuded ravimuda ja -turba kvaliteedile

(1) Balneoloogilistes protseduurides kasutatavas ravimudas ja -turbas ei tohi olla üle 1,0 mm terasuurusega mineraalseid osakesi. Väiksema terasuurusega mineraalseid osakesi võib meremudas olla kuni 3% ning järvemudas ja turbas kuni 2%.

(2) Balneoloogilistes protseduurides kasutatava ravimuda ja -turba füüsikalised omadused ja keemilised näitajad peavad olema järgmised:

- 1) meremudas peab veesisaldus olema 65–85% ja orgaanilise aine sisaldus kuivaines üle 5%;
- 2) järvemudas peab veesisaldus olema 90–95% ja orgaanilise aine sisaldus kuivaines üle 35%;

3) turbas peab veesisaldus olema üle 85%, orgaanilise aine sisaldus kuivaines üle 90%, humiinhapete sisaldus kuivaines vähemalt 20%, von Posti humifikatsiooniklass peab olema vähemalt H7 ja tuhasisaldus ei tohi olla üle 12%.

§ 5. Mikrobioloogilised kvaliteedinäitajad

Balneoloogilistes protseduurides kasutatavas ravimudas ja -turbas ei tohi bakteriaalsete indikaatorite ja patogeenide sisaldus ületada järgmisi piirmäärasid:

- 1) *Escherichia coli* kuni 10 bakterit ühe grammi ravimuda või -turba märgkaalu kohta, väljendatuna ühikutes MPN ((*most probable number*) kõige tõenäolisem arv) või PMÜ (pesa moodustav ühik);
- 2) *Clostridium perfringens* kuni 100 PMÜ ühe grammi ravimuda või -turba märgkaalu kohta;
- 3) *Staphylococcus aureus* ei tohi ühes grammis või milliliitris ravimudas või -turbas esineda.

§ 6. Ravimuda ja -turba säilitamine

(1) Ravimuda ja -turbast tuleb hoida temperatuuril +4 °C kuni +15 °C. Kõrgemal temperatuuril hoidmine on lubatud üksnes vahetult enne protseduuri tegemist.

(2) Ravimuda ja -turba kogust, mis on suurem kui üks tonn, tuleb hoida selleks ette nähtud mudahoidlas või mahutis.

§ 7. Ravimuda ja -turba märgistamine

(1) Turul kättesaadavaks tehtud ravimuda ja -turba märgistus peab sisaldama järgmist teavet:

- 1) tarnija(te) nimi, aadress ja telefoninumber;
- 2) kogus;
- 3) kasutusjuhised;
- 4) säilitamise tingimused;
- 5) kuupäev, mis ajani säilitab pakendatud toode nõuetekohastes hoiutingimustes esialgsed omadused ja toime, või märgi selle kohta, millise aja jooksul pärast avamist on toode kasutuskõlblik ja ohutu;
- 6) kaevandamise koht ja aeg;
- 7) määruse § 8 lõikes 2 sätestatud keeld.

(2) Lõikes 1 nimetatud teabe võib esitada ravimuda või -turba pakendi märgistusel, pakendi külge kinnitatud etiketil või ravimuda või -turbaga kaasas olevas kasutusjuhendis.

§ 8. Ravimuda ja -turba kasutamine

(1) Balneoloogilise protseduuri pakkujal peavad olema järgmised andmed kasutatava ravimuda ja -turba kohta:

- 1) kaevandamise koht;
- 2) müüja;
- 3) kogus;
- 4) saabumise aeg;
- 5) kasutuselevõtmise aeg.

(2) Ravimuda ja -turba korduv kasutamine ja regenereerimine ei ole lubatud.

§ 9. Mikrobioloogiliste näitajate ja ohtlike ainete kontrollimine

(1) Ravimuda või turba tootja ja balneoloogilise protseduuri pakkuja peavad kontrollima pakendamata ravimuda ja -turba mikrobioloogilisi näitajaid mudahoidlas või mahutis vähemalt üks kord aastas.

- (2) Ravimuda või -turba mikrobioloogiliste näitajate piirsalduse ületamisel või põhjendatud ohukahtluse korral tuleb teha kordusanalüüs. Kordusanalüüsil selgunud piirsalduse ületamise korral tuleb teha täiendav patogeensete mikroorganismide olemasolu uuring.
- (3) Mikrobioloogiliste näitajate ohutuskontrolli tulemusi säilitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldaval kujul viis aastat.
- (4) Balneoloogilise protseduuri pakkuja peab uut ravimuda või -turba partiid kasutusele võttes veenduma selle mikrobioloogilises ohutuses.
- (5) Ravimuda või -turba tootjal peavad olema andmed ohtlike ainete sisalduse kohta ravimuda või -turba maardlas. Ravimuda ja -turba ohtlike ainete sisalduse andmed ei tohi olla vanemad kui kümme aastat.
- (6) Ravimudas ja -turbas määratakse raskmetallide (Pb, Cd, Sn, Zn, Hg), naftasaaduste (süsivesinikud C10–C40, summa), fenoolide ja pestitsiidide sisaldus (edaspidi *ohtlikud ained*). Ohtlike ainete sisalduse hindamisel ravimudas või -turbas võetakse aluseks veeseaduse § 83 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus, millega kehtestatakse ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases.
- (7) Keskkonnatingimuste olulise halvenemise või põhjendatud ohukahtluse korral peab ravimuda või -turba tootja kontrollima ohtlike ainete sisaldust ravimudas või -turbas.
- (8) Kui ravimuda või -turvas ei vasta mikrobioloogilistele näitajatele ja ohtlike ainete sisaldusele kehtestatud nõuetele, selgitatakse välja ravimuda või -turba mittevastavuse põhjused ja rakendatakse vajalikke abinõusid mittevastavuse kõrvaldamiseks. Vajaduse korral kõrvaldatakse ravimuda või -turvas turult ja teavitatakse sellest Terviseametit.

§ 10. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2025. a.

(allkirjastatud digitaalselt)
Riina Sikkut
terviseminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Maarjo Mändmaa
kantsler